

УДК 821.161.2-92Смаль-Стоцький:070(=161.2)(73)1911/2002”

**ПУБЛІКАЦІЇ СТЕПАНА СМАЛЬ-СТОЦЬКОГО ТА РЕЦЕПЦІЯ ЙОГО
ДІЯЛЬНОСТІ НА ШПАЛЬТАХ ЧАСОПИСУ «СВОБОДА»**

М. І. Пелипець

*Львівська національна наукова бібліотека України імені Василя Стефаника,
вул. Стефаника, 2, Львів, 79000, Україна*

Розглянуто та проаналізовано аспекти співпраці редакції газети «Свобода» зі Степаном Смаль-Стоцьким як автором, читачем і видатним громадським діячем. Простежено та охарактеризовано наявність у масиві публікацій газети «Свобода» за 1911–2002 роки розвідок С. Смаль-Стоцького. Досліджено особливості мовознавчих, політичних, економічних публіцистичних матеріалів про С. Смаль-Стоцького. Визначено роль С. Смаль-Стоцького-журналіста, суспільно-політичного діяча в історії еміграційної та української журналістики і видавничої справи.

Ключові слова: *Степан Смаль-Стоцький, «Свобода», газета, публікація, автор.*

Постановка проблеми. У період національно-визвольної боротьби, бездержавності та поділу України між імперіями Степан Смаль-Стоцький зумів реалізувати чимало вагомих проєктів у громадській, науковій, політичній, видавничій, просвітницькій, економічній та інших вимірах народної праці, галузях знань [13]. За словами В. Сімовича, «Стоцький своєю довголітньою, такою багатогранною діяльністю на Буковині — творив історію українського народу у цій невеличкій країні...» [14].

Однак не лише на Буковині, а й у цілій Україні, згодом за кордоном С. Смаль-Стоцький зумів здійснити низку масштабних проєктів. Наукову, суспільно-політичну, культурно-освітню діяльність С. Смаль-Стоцький розпочав ще в Другій львівській німецькій гімназії (вересень 1876 — червень 1878 рр.), де він доклав чимало зусиль до випуску збірки І. Онишкевича «Руська Бібліотека», згодом продовжував працю вже на Буковині, вступивши на філософський факультет Чернівецького університету (1878): керував студентським товариством «Союз» (1879), був членом «Міщанської читальні» (1880), «Руської Бесіди» (1885–1914), «Руської Школи» (1887–1914), «Руського Драматично-літературного Товариства» (1884), «Народного Дому» (1884), «Буковинського Бояну» (1895), «Руської каси» (1896), «Історичного товариства» (1902), «Союзу хліборобських спілок «Селянська Каса» (1903–1913), відтак був депутатом у Буковинському сеймі (1892, 1898, 1904, 1911) та Австрійському парламенті (1911–1918).

Результативною була й діяльність С. Смаль-Стоцького на еміграції, адже вчений вів просвітницьку діяльність у Фрайштадському таборі військовополонених (1916), очолював Центральну Управу Українських Січових Стрільців (1917) і виконував повноваження посла ЗУНР у Чехословаччині (1918–1921), професорував

в Українському вільному університеті (1921), був членом Українського історично-філологічного Товариства в Празі (1923), Українського Національного Академічного Комітету (1924), головував у Союзі українських журналістів та письменників на чужині (1923–1932), «Музеї Визвольної боротьби України» у Празі (1935), Українській Могиллянсько-Мазепинській академії Наук (1938).

Сьогодні одним із головних завдань дослідників є аналіз періодичних видань, зокрема ідентифікація текстів авторів, які спричинилися до формування різноманітних сфер існування держави. З цього приводу відомий науковець І. Крупський зазначав: «Простежити розвиток історії українського народу та його національно-визвольних змагань, а також відновити належне місце України в статусі європейської справжньої держави, то перш за все потрібно дослідити і узагальнити навіть окремі ланки української журналістики на тлі історичного та політичного життя» [8].

Отже, актуальність теми нашої публікації полягає у дослідженні відносин С. Смаль-Стоцького із газетою «Свобода», що, своєю чергою, доводить значущість особи вченого в середовищі української діаспори в США. Матеріалом для дослідження слугувала газета «Свобода». Виокремлено хронологічні межі вивчення видання: 1911–2002 рр. Виявлено 68 публікацій, з яких три належать авторству С. Смаль-Стоцького, решта — містять відомості про його життя та діяльність.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Означена проблематика була частково розглянута в працях О. Горбатюка [2], В. Даниленка та О. Добржанського [4], П. Часто [15], однак не слугувала об'єктом дослідження зазначеної теми. Зауважимо, що в період радянської доби діяльність і творчість С. Смаль-Стоцького відкривали громадськості за кордоном А. Господин [3], М. Возняк [1], а також О. Цісик, Л. Луців, К. Кисілевський, І. Новосівський, які опублікували статті в «Записках Наукового Товариства ім. Шевченка» про святкування сторіччя від дня народження Степана Смаль-Стоцького [7].

Окремі відомості про С. Смаль-Стоцького можна почерпнути з матеріалів конференцій, зокрема таких: «Педагогічні ідеї С. Смаль-Стоцького в контексті розвитку національної освіти й виховання» [11], «Постать Степана Смаль-Стоцького в національно-культурному житті Буковини кін. XIX – поч. XX ст. і сучасна рецепція його доби» [12], «Miejsce Stefana Smal-Stockiego w slawistyce europejskie» [16].

Мета статті — на основі конкретного матеріалу дослідити аспекти співпраці редакції «Свободи» зі С. Смаль-Стоцьким як автором, читачем і видатним діячем.

Виклад основного матеріалу дослідження. С. Смаль-Стоцький як журналіст і редактор співпрацював із декількома десятками редакцій періодичних видань України, Польщі, Австрії, Чехословаччини, Канади, США, отже, залишив по собі сотні публікацій в пресі. Зазначимо, що на сторінках низки часописів вміщено чимало відомостей про С. Смаль-Стоцького, зокрема й у досліджуваному нами часописі «Свобода».

Газета з майже 125-літньою історією видання, за словами І. Михайлина, «...на еміграції засвідчила велику духовну силу українців, їх потяг до духовного життя,

до об'єднання за допомогою преси навколо спільних завдань збереження своєї національної ідентичності» [9]. Загалом «Свобода» вміщувала різноаспектні статті, огляди, критичні замітки, рецензії, художні твори та переклади. Працівники газети прагнули поінформувати, пояснити, витлумачити певну проблему, а також скерувати своїх читачів у формуванні поглядів на те чи інше важливе питання. «Свобода» у США, подібно до «Діла» в Галичині, не лише віддзеркалювала життя в інформаційних повідомленнях, а й була ідейною, національною платформою для українства [6].

Охарактеризувавши зміст і структуру газети, можна стисло сказати, що це досить точне, бо надпартійне та надконфесійне, загальногромадське дзеркало, у якому відбилися та відбиваються ще й нині всі грані буття чотирьох хвиль української еміграції за океаном, всі процеси формування організованого українського життя на Північноамериканському континенті [15, с. 18].

У ювілейному випуску «Свободи» було вміщено статтю «Вклоняємося пам'яті наших авторів» (2003. — Ч. 37. — С. 16), де зазначалося, що «серед авторів, тимчасових і постійних дописувачів» був С. Смаль-Стоцький. Звичайно, це підтверджує той факт, що його ідеї були популярними серед української діаспори в далекій заокеанській країні.

Перша публікація С. Смаль-Стоцького на сторінках «Свободи» була присвячена І. Франкові: «Характеристика літературної діяльності І. Франка» (1916. — Ч. 82. — С. 4; 1916. — Ч. 83. — С. 4-5; 1916. — Ч. 84. — С. 4). Автор високо оцінив письменницький талант Каменяря у збагаченні української мови, зазначивши, що «наша теперішня літературна мова — мова Франка». Водночас С. Смаль-Стоцький наголошував на трагізмі долі письменника, конфліктності його таланту [3]. «Його гаряча душа рвалась до суцільної гармонійності, широкої діяльності, — дійсність ставила його перед самі урізки, шерби, прогалини; він кидався на всі боки, заповнював прогалини, латав, піднімав повалене, валив те, що поставили не до ладу, будував нове, шукав способів підняти до роботи більше рук» (1916. — Ч. 83. — С. 4-5).

Принагідно зазначимо про стосунки між видатними діячами. І. Франко, віддавши належне буковинському діячеві за його боротьбу з москвофільством у краї та обстоювання фонетичного правопису (який він і сам підтримував), критично засудив вироблену під керівництвом С. Смаль-Стоцького програму буковинських народовців, яка була опублікована серією статей «Політика реальна» (усього їх 21) у газеті «Буковина» за 1896 р. Проте зауважимо, що дискусія С. Смаль-Стоцького та І. Франка на сторінках часописів («Житє і Слово», «Буковина») залишила вартісний матеріал, який висвітлює розвиток української публіцистичної та політичної думки кінця XIX — початку XX ст. і складні етапи її формування.

У рубриці газети «Письма від тих, котрі потребують нашої помочі» опубліковано звернення «До Комітету Несеня Помочі Джерзи Сіти» С. Смаль-Стоцького (1921. — Ч. 159. — С. 3), в якому висловлено щиру подяку за надання грошової допомоги «на підмогу кухні студентської в Празі» та окреслено важкий матеріальний стан емігрантів у Чехословаччині, зокрема студентів, яких у країні, за

його інформацією, перебувало майже 700 осіб. С. Смаль-Стоцький зазначав, що «якби не поміч американських земляків», то їхнє, особливо фінансове, становище було б у край важке. Повернутися до України вони не мали змоги через політичну ситуацію, адже велика кількість студентів були втікачами з польських таборів для інтернованих. С. Смаль-Стоцький прагнув використати всі можливі зв'язки, щоб всіляко їм допомогти: «Вся наша еміграція виносить тут близько 15000 душ і багато маю клопоту щоби хоть сяк так нашим нещасним збігцям допомогти...» (1921. — Ч. 159. — С. 3).

У публікації одного з працівників редакції газети «З далеких берегів (Розмови з видатними діячами в Європі спеціально для «Свободи»)» (1922. — Ч. 49. — С. 2) вміщено відповідь, а радше «думки шановного професора для американських земляків», на запитання: «Який його погляд на нашу зовнішню й внутрішню ситуацію?». С. Смаль-Стоцький наголошував на потребі реальної оцінки стану української справи: без прикрашування, без марних надій. «Найбільшою хобою в нашій визвольній руху вважаю те, що всі ми занадто багато покладали свої надії на чужу поміч, на силу всяких новітніх кличів...», — підкреслював С. Смаль-Стоцький та раціонально підбирав суттєві факти для провадження «правильної» української політики.

Чому ж так важко було українському народові висвітлювати однастайну ідею на міжнародному ґрунті? Чому світ не реагував на повідомлення про військові утиски українців з боку сусідніх держав? А все тому, що, за словами С. Смаль-Стоцького, «ми самі тому винні», бо: «До визволення українського народу з чужого ярма, до збудження його державної самостійности треба, щоб усі члени того народу були захоплені тою одною думкою й готові були за її переведення і життя своє віддати. Одної думки, одного фронту у нас нема й досі, по таких сумних досвідах». Тут принагідно зазначимо, хіба ж не аналогічна справа із сучасною ситуацією України на міжнародному питанні?

Певною мірою, «думки» досить відверті, С. Смаль-Стоцький аналізував політичний устрій США, Великої Британії, Польщі, Франції, Росії, Японії та коментував їх з погляду українського діяча, зацікавленого в їхній підтримці українського визвольного руху. Він не приховував фактів ігнорування цими країнами українського питання. І тут виявляється головна ознака «Свободи» — «пошук вічної правди» [15, с. 808].

На шпальтах «Свободи» функціонувала рубрика «Вісти зі старого краю», де, зокрема, публікувалися повідомлення у підрубриці «З буковинської України». В усіх дописах домінувало ім'я С. Смаль-Стоцького. Зокрема, в газеті надруковано повідомлення про створення фінансової інституції «Карпатія» (заснована «для забезпечення життя і ренти») на чолі зі С. Смаль-Стоцьким (1911. — Ч. 23. — С. 6), обрання його та ще шістнадцятьох українських послів до Буковинського сейму (1911. — Ч. 23. — С. 9), надання цісарем віце-маршалкові парламенту С. Смаль-Стоцькому шляхетного титулу та його перемогу у виборах, незважаючи на активну агітацію москвофіла Белігорського в окрузі м. Вашковець (тепер м. Вашківці) (1911. — Ч. 26. — С. 6) тощо.

Своєрідним свідченням політичної орієнтації С. Смаль-Стоцького, його вавогитого наукового, зокрема мовознавчого та літературознавчого, доробку можна вважати й те, що майже у сорока публікаціях у «Свободі» його праці слугували як джерела для написання матеріалів, особисто для автора під криптонімом В. п. н. «Іще раз про слово «піп» (1911. — Ч. 10. — С. 4), Б. Лепкого «Українська література перед Когляревським» (1923. — Ч. 1. — С. 3), О. Лотоцького «Державницький світогляд Т. Шевченка» (1965. — Ч. 63. — С. 2), Л. Луціва «Шевченко не був песимістом» та «Ольга Кобилянська (У сторіччя з дня народження письменниці)» (1960. — Ч. 197. — С. 2,3; 1964. — Ч. 24. — С. 2), Л. Мишуги «Шевченко — Виразник Минулої й Прийдешньої України» (1941. — Ч. 79. — С. 4), Є. Онацького «Вага традицій у політичному і національному житті» (1935. — Ч. 33. — С. 2; 1935. — Ч. 34. — С. 2; 1935. — Ч. 35. — С. 2–3; 1935. — Ч. 36. — С. 2), П. Часто «Як же розмовляли наші предки» (2002. — Ч. 43. — С. 17), В. Ящуна «Шевченкові постуляти в будові й розбудові нації (до Шевченкових роковин)» (1980. — Ч. 59. — С. 2–3).

У газеті вміщено низку публікацій, присвячених спогадам про С. Смаль-Стоцького: Р. Смаль-Стоцький «Вісімдесятиліття Чернівецького університету» (1956. — Ч. 64. — С. 2,3), А. Яковлев «На дипломатичній службі України (Уривки з моїх «Споминів» за 1918–1919 рр.)» (1953. — Ч. 82. — С. 2) та ін. Зокрема, варто виокремити публікацію О. Поповича «Роковини української фонетики (Із моїх споминів)» (1925. — Ч. 14. — С. 3). Близький друг, однодумець, а згодом — запеклий опонент щодо діяльності С. Смаль-Стоцького та соратник М. Василька, він описував процес впровадження фонетичного правопису спочатку в освітніх закладах, видавничих осередках, громадських установах, а згодом і в повсякденному житті на Буковині. О. Попович характеризував С. Смаль-Стоцького як провідника у цій справі, що активно пропагував фонетичний правопис і зумів здійснити задумане попри твердження окремих галицьких фахівців-мовознавців: «Фонетика ще не на часі».

Відаючи належне С. Смаль-Стоцькому як видатному діячеві, «Свобода» до ювілейних дат ученого містила низку публікацій, серед яких відзначимо: «Ювілей нашого вченого» (1925. — Ч. 261. — С. 1), Я. Рудницький «Пам'яті акад. Степана Смаль-Стоцького» (1948. — Ч. 247. — С. 8), В. Безушко «Проф. Степан Смаль-Стоцький» (1961. — Ч. 197. — С. 2, 7), Д. Чопик «На пошану академіка проф. С. Смаль-Стоцького» (1984. — Ч. 247. — С. 2, 4).

У 1925 р. було опубліковано статті, присвячені 40-літньому ювілею діяльності С. Смаль-Стоцького. Зокрема, автор під криптонімом М. С. опублікував інформаційний нарис «Проф. Степан Смаль-Стоцький» (1925. — Ч. 298. — С. 4.), у якому лаконічно висвітлив його життя та діяльність. Нашу увагу привернуло те, що автор помилково зазначив першу друковану працю ювілянта у газеті «Діло» під псевдонімом С. Нагнибіда. Насправді, стаття С. Смаль-Стоцького «Листи з Буковини» (Діло. — 1880. — Ч. 39, 40) не була підписана.

Друга стаття «Проф. др. Степан Смаль-Стоцький (В 40-літні роковини громадянської діяльності) належить священику М. Копачуку (1925. — Ч. 302. — С. 2.). «...Довголітний наочний свідок і скромний співробітник» С. Смаль-Стоцького, як

себе називає автор, зумів окреслити постать видатного діяча як одну з провідних в українській історії. М. Копачук для загального розуміння важливості діяльності ювілянта на користь українського народу, виділив основні сфери, в яких працював С. Смаль-Стоцький, а саме: просвіта, господарка (економічно-фінансове питання), політика, церква.

Повідомлення такого типу привертало увагу громадськості до імені С. Смаль-Стоцького, однак подавали лише поверхову інформацію або ж повторювали в тій чи іншій послідовності ті самі факти з його життя та діяльності.

Висновки. Ефективність такого масштабного чинника в українській журналістиці, як газета «Свобода», дає можливість «тримати контакт» з головними творцями національних ідей, формуючи свідомість українців у США. Безумовно, одним із таких наставників є С. Смаль-Стоцький, що поставав на сторінках газети і як багатогранний автор, і як персонаж публікацій, загалом же — як переконаний український патріот.

Наприкінці доречно згадати слова члена Центрального об'єднання буковинських українців у США І. Новосівського, який змістовно окреслив високий авторитет С. Смаль-Стоцького як визначного українського діяча для американської діаспори: «...з'являється величня постать, якої вже не досягнути ані притемнити жодній людській злобі чи пристрастям сучасників... його слово й чин могли віддати нам правдивий образ його чистої особистості, вільної від баясту, злобою й упередженням накидуваного ззовні» [10].

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Возняк М. Степан Смаль-Стоцький і Франко / М. Возняк // Доповіді Наукового товариства Шевченка у ЗДА. — 1959. — Ч. 11. — С. 11–24.
2. Горбатюк О. Степан Смаль-Стоцький як літературознавець : постаті та явища нової української літератури : автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата філологічних наук / О. В. Горбатюк ; Львівський національний університет ім. Івана Франка. — Львів, 2009. — 20 с.
3. Господин А. Академік Степан Смаль-Стоцький / А. Господин. — Вінніпег, 1989. — 36 с.
4. Даниленко В. М. Академік Степан Смаль-Стоцький : Життя і діяльність / В. Даниленко, О. Добржанський. — Київ–Чернівці, 1996. — 207 с.
5. Добржанський О. Степан Смаль-Стоцький. Протистояння / О. Добржанський, В. Даниленко // Буковинський журнал. — 1994. — Ч. 3/4. — С. 122.
6. Житарюк М. «Свобода» — вільне слово українців Америки / М. Житарюк // Збірник праць Науково-дослідного інституту пресознавства. — Львів, 2013. — Вип. 3 (21). — С. 600.
7. Записки Наукового Товариства ім. Шевченка (На пошану сторіччя народин Степана Смаль-Стоцького) / ред. К. Кисілевський. — Т. 172. — Нью-Йорк, 1960. — 103 с.
8. Крупський І. Національно-патріотична журналістика України : (друга половина XIX – перша чверть XX ст.) / І. Крупський. — Львів : Світ, 1995. — С. 9.
9. Михайлин І. Прабабуся української преси: найстаріша україномовна газета з усіх нині існуючих — «Свобода», що видається в США, — відзначає 120-річчя / І. Михайлин // Україна молода. — 2013. — 13 верес.

10. Новосівський І. Степан Смаль-Стоцький — український громадський діяч на Буковині / Іван Новосівський // Збірник філологічної секції Наукового товариства імени Шевченка: На пошану сторіччя народин Степана Смаль-Стоцького. — Нью-Йорк; Париж; Сідней; Торонто, 1960. — Т. 28. — С. 81–82.
11. Педагогічні ідеї С. Смаль-Стоцького в контексті розвитку національної освіти й виховання: матеріали всеукр. наук.-практ. конф. (24–26 лютого 1999 р.) ; відп. за випуск і упоряд.: Д. І. Пенішкевич, В. С. Филипчук. — Чернівці, 1999. — 256 с.
12. Постаць Степана Смаль-Стоцького в національно-культурному житті Буковини кінця XIX — початку XX ст. і сучасна рецепція його доби : тези доп. міжнар. наук. конф., присвяченої 150-річчю від дня народження видатного українського філолога, культурного і громадського діяча (19–21 лютого 2009 р.) — Чернівці : Місто, 2009. — 131 с.
13. Сімович В. Акад. Степан Смаль-Стоцький / В. Сімович // Назустріч. — 1934. — Ч. 1. — С. 3.
14. Сімович В. Праці : у 2 т. / В. Сімович. — Том 2 : Літературознавство. Культура / Упоряд. Л. Ткач, О. Іванюк ; передм. Федора Погребенника. — Чернівці : Книги ХХІ, 2005. — С. 727.
15. Часто П. Вільне слово американської України / П. Часто. — Нью-Йорк; Ужгород, 2012. — 816 с.
16. Miejsce Stefana Smal-Stockiego w slawistyce europejskiej / pod redakcją Wiktorii Hojsak, Agaty Skurzewskiej. — Kraków : Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, 2012. — 157 с.

REFERENCES

1. Vozniak, M. (1959). Stepan Smal-Stotskyi i Franko. *Dopovidi Naukovoho tovarystva Shevchenka u ZDA*, Vol. 11, 11–24 (in Ukrainian).
2. Horbatiuk, O. (2009). Stepan Smal-Stotskyi yak literaturoznavets : postati ta yavyscha novoi ukrainskoi literatury: avtoreferat dysertatsii na zdobuttia naukovooho stupenia kandydata filolohichnykh nauk. Lviv. Lvivskiy natsionalnyi universytet im. Ivana Franka, 20 (in Ukrainian).
3. Hospodyn, A. (1989). Akademik Stepan Smal-Stotskyi. *Vinnipeg*, 36 (in Ukrainian).
4. Danylenko, V. M. & Dobrzhanskyi, O. V. (1996). Akademik Stepan Smal-Stotskyi : Zhyttia i diialnist. Kyiv–Chernivtsi, 207 (in Ukrainian).
5. Dobrzhanskyi, O. & Danylenko, V. (1994). Stepan Smal-Stotskyi. *Protystoiannia Bukovynskiy zhurnal*, Vol. 3/4, 122 (in Ukrainian).
6. Zhytariuk, M. (2013). «Svoboda» — vilne slovo ukrainsiv Ameryky *Zbirnyk prats Naukovodoslidnoho instytutu presoznavstva*, 3 (21), 600 (in Ukrainian).
7. Zapysky Naukovoho Tovarystva im. Shevchenka (Na poshanu storichchia narodyn Stepana Smal-Stotskoho) (1960). Kost Kysilevskiy (Ed.). *Niu-Iork*, Vol. 172, 103 (in Ukrainian).
8. Krupskiy, I. (1995). *Natsionalno-patriotychna zhurnalistyka Ukrainy: (druga polovyna XIX – persha chvert XX st.)*. Lviv: Svit, 9 (in Ukrainian).
9. Mykhailyn, I. (2013). *Prababusia ukrainskoi presy: naistarisha ukrainomovna hazeta z usikh nyny snuiuchykh — «Svoboda», shcho vydaietsia v SSHa, vidznachaie 120-richchia. Ukraina moloda* (in Ukrainian).

10. Novosivskiy, I. (1960). Stepan Smal-Stotskiy — ukrainyskiy hromadskiy diiach na Bukovyni. Zbirnyk filolohichnoi seksii Naukovoho tovarystva imeny Shevchenka: Na poshanu storichchia narodyn Stepana Smal-Stotskoho Nev-York; Paryzh; Sidnei; Toronto, Vol. 28. 81–82 (in Ukrainian).
11. Pedahohichni idei S. Smal-Stotskoho v konteksti rozvytku natsionalnoi osvity i vykhovannia: materialy Vseukrainskoi naukovo-praktychnoi konferentsii, 24-26 liutoho 1999 r. (1999). vidpovidalnyi za vypusk i uporiadnyk: D. I. Penishkevych, V. S. Fylypchuk. Chernivtsi, 256 (in Ukrainian).
12. Postat Stepana Smal-Stotskoho v natsionalno-kulturnomu zhytti Bukovyny kintsia XIX — pochatku XX st. i suchasna retseptsiia yoho doby: tezy dopovidei Mizhnarodnoi naukovoi konferenii, prysviachenoj. 150-richchiu vid dnia narodzhennia vydatnoho ukrainskoho filoloha, kulturnoho i hromadskoho diiacha, 19–21 liutoho 2009 r. (2009). Chernivtsi: Misto, 131 (in Ukrainian).
13. Simovych, V. (1934). Akad. Stepan Smal-Stotskiy Nazustrich, Vol. 1. 3 (in Ukrainian).
14. Simovych, V. (2005). Pratsi: u 2 vol., Vol. 2: Literaturoznavstvo. Kultura. Chernivtsi: Knyhy XXI, 727 (in Ukrainian).
15. Chasto, P. (2012). Vilne slovo amerykanskoj Ukrainy. Niu-Iork; Uzhhorod, 816 (in Ukrainian).
16. Hojsak, W. & Skurzewskiej A. (Eds.). (2012). Miejsce Stefana Smal-Stockiego w slawistyce europejskiej. Kraków: Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, 157 (in Polish).

PUBLICATIONS OF STEPAN SMAL-STOTSKIY AND RECEPTION OF HIS ACTIVITIES ON THE PAGES OF THE MAGAZINE «SVOBODA»

M. I. Pelypets

*The Lviv National Vasyl Stefanyk Scientific Library of Ukraine
2, Stefanyka Street, Lviv, 79000, Ukraine
mpelypets@gmail.com*

The article has considered and analysed the aspects of the interaction of the newspaper «Svoboda» and Stepan Smal-Stockiy as an author, a reader and an outstanding leader. The availability of S. Smal-Stotskiy's research in the newspaper «Svoboda» in 1911–2002 has been deduced and characterized. Also the features of philological, political and economic materials about S. Smal-Stotskiy have been studied. The role of S. Smal-Stotskiy as a journalist, a social and political leader in the history of emigration and Ukrainian journalism and publishing has been determined.

Keywords: *Stepan Smal-Stockiy, «Svoboda», newspaper, publication, author.*

Стаття надійшла до редакції 04.08.2016.

Received 04.08.2016.